

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3639/2020
10.02.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Драгане Бољевић и Гордане Џакула, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник мр Никола Јасика, адвокат из ..., против тужене Компаније „Дунав осигурање“ адо из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 275/20 од 19.03.2020. године, у седници већа одржаној дана 10.02.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 275/20 од 19.03.2020. године у преиначујућем делу става првог изреке, у ставу другом и трећем изреке и у укидајућем делу предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно суђење.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против потврђујућег дела става првог изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 275/20 од 19.03.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови, Судска јединица у Инђији П 771/19 од 20.11.2019. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу исплати на име накнаде штете због изгубљеног издржавања износ од 496.595,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, за разлику између досуђеног износа од 496.595,00 динара и траженог износа од 676.600,00 динара, као и у погледу захтева за исплату законске затезне камате за сваки појединачно опредељени месечни износ тужбеним захтевом од 10. у наредном месецу за претходни месец, тужбени захтев тужиоца одбијен је као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу исплати на име трошкова парничног поступка износ од 151.540,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности одлуке о трошковима поступка, па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 275/20 од 19.03.2020. године, ставом првим изреке, жалба тужиоца је одбијена, а жалба тужене усвојена, па је пресуда Основног суда у Старој Пазови, Судска јединица у Инђији П 771/19 од 20.11.2019. године у побијаном усвајајућем делу и делу одлуке о трошковима поступка (ставови један и три изреке) преиначена тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде штете због изгубљеног издржавања исплати износ од 496.595,00

динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате, па је обавезан тужилац да туженој накнади трошкове поступка у износу од 14.504,00 динара, док је у преосталом побиијаном одбијајућем делу првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 19.731,90 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено преко пуномоћника изјавио ревизију из свих законом прописаних разлога.

Врховни касациони суд је испитао побиијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11...55/14) и утврдио да је ревизија тужиоца делимично основана.

Према утврђеном чињеничном стању од стране првостепеног суда, дана 25.02.2006. године догодила се саобраћајна незгода у ... у којој је смртно страдала мајка тужиоца ББ. Поводом те незгоде вођен је кривични поступак против ВВ из ..., због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја, у ком поступку је донета правноснажна пресуда Кж1 696/16 од 21.12.2016. године којом је ВВ осуђен на казну затвора у трајању од 8 месеци. Сада пок. ББ критичном приликом кретала се непрописно због чега је допринела настанку штетне последице са 30%. Код првостепеног суда правноснажно је окончан парнични поступак П 1088/16 у ком је тужиоцу, његовом оцу и сестри досуђена накнада нематеријалне штете за душевне болове због смрти блиског лица. Тужилац, од оца ГГ и мајке ББ, рођен ...1996. године, у моменту смрти мајке имао је 10 година и ишао у четврти разред Основне школе. Његовом издржавању доприносила су оба родитеља. Мајка тужиоца је пре штетног догађаја радила у Дому здравља у ... и остваривала зараду око 20.000,00 динара месечно, ишла је у надницу и чистила по кућама на који начин је остваривала већу зараду од оне коју је имала у Дому здравља. Отац тужиоца био је тракториста, а његова зарада била је већа од мајчине. Родитељи тужиоца обрађивали су пољопривредно земљиште и од те обраде остваривали приход. Након мајчине смрти тужилац и његова сестра остварили су право на породичну пензију, која је почев од 26.06.2006. године месечно износила 7.331,76 динара. Тужилац је завршио прва четири разреда Основне школе у ..., а друга четири у ..., док је средњу школу завршио 12.06.2015. године. У последњих пет година тужиочевог школовања за његово издржавање било је потребно месечно најмање 20.000,00 динара од чега би законски допринос за издржавање тужиоца од стране његове мајке био 50%. Након смрти мајке тужиоца све трошкове издржавања тужиоца које није могла да подмири пензија, финансирао је отац од прихода са пољопривредног земљишта. Тужилац и његова сестра нису остваривали право на дечији додатак.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да су трошкови издржавања тужиоца износили 20.000,00 динара месечно, да је мајка тужиоца доприносила његовом издржавању са 50% - 10.000,00 динара месечно, а како је тужилац на име породичне пензије добијао месечно износ од 3.665,88 динара (половина износа од 7.331,76 динара), то би износ од 6.334,12 динара (10.000,00 динара – 3.665,88 динара) представљао месечни износ изгубљеног издржавања. Међутим, како је покојна мајка

тужиоца допринела настанку штетног догађаја са 30% то би износ од 4.433,884 динара представљао износ изгубљеног издржавања тужиоца, што за 112 месеци (од штетног догађаја до завршетка школовања тужиоца) изгубљено издржавање износи 496.595,00 динара, па је делимично усвојио тужбени захтев тужиоца одлучујући као у изреци побијане пресуде, применом члана 189, 192. став 1, 194. и 197. Закона о облигационим односима и члана 154. и 155. став 2. Породичног закона.

Апелациони суд у Новом Саду је одлучујући о жалбама парничних странака преиначио првостепену пресуду у усвајајућем делу и одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца, закључујући да тужилац није поступио у складу са чланом 231. став 2. ЗПП, јер није доказао колика су била примања његове сада покојне мајке по основу рада у надници, спремања по кућама и од обраде пољопривредног земљишта, те колико је она издвајала на име издржавања тужиочеве сестре и за сопствено издржавање, због чега није доказао основаност свог тужбеног захтева.

По оцени Врховног касационог суда основано се ревизијом тужиоца указује на битну повреду одредаба парничног поступка учињену од стране другостепеног суда из члана 374. став 1. ЗПП, у вези са чланом 231. став 2. ЗПП, што је уједно довело и до погрешне примене материјалног права при доношењу побијане другостепене пресуде. Наиме, побијаном пресудом другостепени суд није на основу утврђеног чињеничног стања на другачији начин применио материјално право преиначавајући првостепену пресуду, већ је извршио оцену доказа на другачији начин и на основу измењеног чињеничног стања одбио је тужбени захтев тужиоца у целости (што је могао учинити једино да је поступио по члану 383. став 3. и 4. ЗПП, а није). Наведено произилази из чињенице да се чињенично стање из нижестепених одлука разликује у односу на утврђење да ли је тужилац доказао, или није, колика су била примања његове сада покојне мајке по основу рада у надници, спремања по кућама и од обраде пољопривредног земљишта и колико је она издвајала на име издржавања тужиочеве сестре и за своје сопствено издржавање. Ово са разлога што је првостепени суд у целости прихватио исказе тужиоца саслушаног као странке у поступку на главној расправи пред првостепеним судом дана 08.10.2018. године и 20.11.2019. године када се тужилац детаљно изјашњавао о укупним приходима своје мајке – да је месечно зарађивала укупно око 70.000,00 динара, па је ценећи све изведене доказе закључио да је тужиочева мајка имала могућности да доприноси његовом издржавању у наведеном износу.

Насупрот првостепеном суду, другостепени суд је вршио оцену доказа на другачији начин и на основу измењеног чињеничног стања одбио је тужбени захтев тужиоца иако је побијану пресуду донео применом члана 394. став 1. тачка 4. ЗПП сматрајући да је чињенично стање у првостепеној пресуди правилно утврђено, али да је првостепени суд погрешно применио материјално право, што није могао учинити у конкретном случају без отварања расправе.

Због погрешне примене материјалног права од стране другостепеног суда чињенично стање је остало непотпуно утврђено и у погледу утврђења висине тужиочевих потреба у целом спорном периоду, сходно постављеном тужбеном захтеву, обзиром да је

утврђено да је у последњих 5 година тужиочевог школовања за његово издржавање месечно било потребно по 20.000,00 динара.

Са изнетих разлога, другостепена пресуда је морала бити укинута.

У поновном поступу другостепени суд ће отклонити указане неправилности и донети правилну и на закону засновану пресуду.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, у ставу један, два и три изреке, јер иста зависи од коначног исхода парнице.

Са изнетих разлога, применом одредбе члана 415. и 416. став 2. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу првом изреке решења.

Испитујући дозвољеност ревизије у преосталом делу у ком је изјављена, у односу на потврђујући део другостепене пресуде у ставу првом изреке, којим је правноснажно одлучено о одбијајућем делу тужбеног захтева тужиоца, у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Према члану 403. став 3. ЗПП ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе.

Тужба у овој правној ствари поднета је 18.01.2018. године, а вредност предмета спора побијаног дела представља разлику између досуђеног износа накнаде штете од 496.595,00 динара и траженог износа од 677.600,00 динара, као и захтев за исплату законске затезне камате за сваки појединачно опредељени месечни износ, што према средњем курсу НБС на дан подношења тужбе очигледно представља износ испод 40.000 евра (181.005,00 динара).

Како вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, то ревизија тужиоца у потврђујућем делу става првог изреке другостепене пресуде није дозвољена сходно члану 403. став 3. ЗПП.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке овог решења, променом члана 413. ЗПП.

**Председник већа-судија,
Марина Милановић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**